

høres. Det frabler og frabler i Moder-Nords Andre; Farmerens maenjomme Haand rydder voldeligt til Side — men hiit og her sidder juuaa Dagle og jubler forarsfred over det altsammen. Og har du Sans for Musik, Mortenien, saa lyt til Verdens Naturkoncert. Og har du Sans for at se, saa sju det grønne, der titter frem nu af den fortladne Grund, og se Farmerkarlens Glæde under Jordfruktivationen, hør ham synge. Og læg Mærke til Solens Dans ad de fjuvede Reje og plørede Marker. Og Farmerpigens struttende Livlighed, der giver Billedet Anse. Se Livet! — ikke som det leves, men som det kunde leves! og du vil gennemrises af barnlig Glæde.

At ja, kære Mortenien, vor Tid er en Profatid. Naturen har fordret sin Met. Koesien ligger i Universet. Menneskenes Børn kan ikke Roeti mere, de kan kun simpele Prosa og ikke fortælle og ikke sanse Naturens Herlighed i en fattig lille Gaasjurt.

Sjerteligt din,
Simon Bunde.

Det tænkte jeg paa.

(Af Gimbrus.)

I.

Men hvor er det dog saa ferunderlig, saa gaadefuldt en Verden, denne vor gamle Jord! Det tænkte jeg paa saa mangen Gang. Ved mit Arbejde randt det mig i Sinde. Under Natens troge Svile tom denne Tanke til Sjælen gennem Drommeriets buvrende Slagger. Og naar jeg gik frem til det hellige Sted, naar Mofkens sejlige Toner faldte ad alle dem, som under Ugens Sagn — afgjort tænkte og saa de paa denne gamle Jord — var paa afholdne (d. e. fra Alvoren); ogsaa da vilde det samme Emne knuge sig ind til min Bevidsthed.

Og alle disse mange Folkeslag! Hvor er der dog saa meget gaadefuldt, uforstaaeligt hos dem! Hvert Folkeslag, hver Nation, søger at gøre sig bemærket, higer efter at lade sin Stemme blive hørt i den store Verdenskoncert. Og hvert Nige har sin egen Norm. Og videre, hvert enkelt Menneske lever i sin egen lille Verden, og i denne nyvære Kredts søger det da at vinde Udmærkelse, Vere — at være noget. Denne nyvære Kredts har ogsaa sin egen Norm.

Saaledes gaar det da til, at man indenfor disse nyvære Grænser kan blive Vidne til megen Uretfærdighed, Undertrykkelse og Tyranni; kan stude over et uhyre Snæverhjul og en overordentlig Trangrigtighed. Og fra den større Verden lyder der da høje Mishagsraab, stærke Fordringsrojer, at nogen tør sige saa aabenlyst an mod de ns Sædvaner, dens Stikke. Og Misforstaaelsen beror simpelthen paa, at den nyvære Kredts Uslinger netop har gaaret paa Naad med deres lille Samfunds Norm, som er forfælsk fra, og derfor forargelig og foragtelig for den større Verdens.

Det tænkte jeg saa ofte paa. Og jeg tror, det her fremstillede vil holde Stik hele Linen ud, fra det mindste til det største.

Men fremdeles tænkte jeg: o, hvor der havde et saadant Mandens Ørneblik, der kunde overse, bestue, erkende alle disse Nigers og Folks indre, sannde Stilling! Hvo der kunde vide, og vide nøjagtigt, hvad Grunden kan være til, at saa mange mindre Folkeslag skal nedhugges, haa-næs, trampes fender af (og forsvinde) de større og magtigere. En Nat drønte jeg, at Historiens Mand kom flyvende mig i Møde, sigende: "Saa længe et Folk er sig selv bevidst, er det i sig og tro mod sig selv, kan det ikke overvindes, tilintetgøres."

Men har det da, overvejede jeg, stortet paa disse Ting hos de overrundne Folk!

Historiens Mand pegede paa P. O. I. n. Jeg søgte at genkalde Brud-

stykker af det, jeg har læst om dette Nige. — Jo! saaledes er det. Det rolste Folk, saa rigt paa Mand, saa fjernt i stræfter, saa forbaevende begavet — og dog denne tunge, sørgelige Stæbne. Ja, thi Landet var iplidagligt i sit Færdste. Men saa var det jo blot, hvad den store Mester havde forudsagt, der skete. Følens indre Tilstand før dets Oplosning er skildret med rædfuldt fonde Træk i Vogen: Krzycacki (Morsridderne) af den store Digter Zienciwics.

Sjæherrene funderbrød dette rige, folte Folk mellem deres Stjælde. Men du bedømme ikke dette Folk efter de saa Tusinde af rolste Arbejdere, som du mødte paa din Vej her i Landet eller i Danmark og Tyskland. De betegner kun Vind-faldet.

Tænk hellere paa Navne som Chopin, Paderewski, Anbelik, Leichetisko (som gjorde Paderewski til det, han blev) — eller Muncacki, Rosciuffo. Og af Navne, som vel ikke noade den store Verdens Tre, er der de hundrede. Jeg maa her kun nævne Strafici (død 1801), hvis Begavelse vandt ham Navnet: Polens Voltaire, og hvis Satire og Eventyr indtæger første Plads i Landets Literatur; samt Karpinski (d. 1825), hvis Sange og Idyller lever paa Folkets Lunge.

Du, som opmærksomt læser Historien, ved, at i Middelalderen var det Polen, som alene maatte kæmpe Kristenhedens Kamp mod Tyrkerne. Og de hovmodige Muscoviter har set den Dag, da de maatte bede Polen om godt Vejr og underhande om Fred, nemlig under den tapre, evnerige Konge Stefan Batoris Regering (1575—1586).

Hvis der havde herjet Enighed, Menhed i Sæder, Fordragselighed i Religioner blandt Adelsmændene indbyrdes, havde Polen endnu været et magtigt Nige. Som det imidlertid er, turde der findes jmal Trost i at synge: "Noch iit Polen nicht verloren".

For det andet nævner jeg Skotland. Lad være, at her taales ingen Sidesstilling med Polen: sin Uafhængighed mistede Landet. Der slød meget Blod for dens Bevarelse. Men det randt forgæves, fordi ogsaa her var indre Splid og Dredragt, den eneste Grund til de pære Idmugler, der ramte Landet. Bistnok er det ikke hos Romanfrivere, man skal læse Historie. Men i Vogen "Scottish Chiefs" gives der en utærlig og nøjagtig Fremstilling af den politiske Tilstand ved Overgangstiden.

Saa er der, for det tredje, Sønderylland. Hvor har der været skrevet meget og talt meget og af Kunstnere fremstillet meget om den "blodige Uret", som Prøjsjerens Piffel førte over dette uheldige Land. Hvis det hævner, hvad man læser i den danske Fædrelandshistorie, gjorde Tyrkerne sig Skuld i en himmelraabende Synd i 1864. Saa det gif mig, er det muligt gaaret mange. Der er altid to Sider ved enhver Sag; og da jeg som ung Mand læste Sønderyllands Sagn paa Tyll og Engelft, fandt jeg det fornødent at ændre de Forstillelser, der var mig indtrængt i Barndommen, i ikke ringe Grad.

"Sønderylland bundet
Det er Kampens Maal."

Saa dan skrev en Digter for mange Aar siden. Og saadan er der sunget i Danmark ved mangfoldige Lejligheder: ved Folkemøder, paa grundtvigske Højskoler, i Aftenfærdje om Kundebollen. Men Prøjjerne tør vist give deres Væresord paa, at medens de kender dem selv, skal dette Maal ikke naas.

At det kunde gaa anderledes, end det gif (enten i 64 eller senere), naar lyster ikke just saa meget let, naar man erindrer, hvor voldsom Striden og Spliden og Gæringen var i Folket selv. At de tyftalende vilde høre til mod Syd, er let nok at begribe. Men det allerværsteligste var, at Skarer af de dansktalende havde Danernes Regimente og behandlede den danske Hær som en fjendtlig Arme. Saaledes er det mig fortalt af Njemvidner.

Det Slesvigske har fra meget tidlige Dage været omstridt Land mellem Danne og Tyske. Allerede

The Great Western Model for Hæret 1908. 5-PASSENGER CAR, NO. 12. Motor—Double opposed, 5x7, 24 H. P. Wheel base—100 in. Tires—32 in. x 3 1/2 in. Body—Tilting. Tonneau—Detachable. Width of rear seat inside of upholstery—50 in. Depth—18 in. Height—24 in. Length of tonneau floor—30 in. Nøjagtig Beskrivelse af denne Auto vil interessere dig. 5-PASSENGER CAR NO. 14. Motor—Double opposed, 5x7, 24 H. P. Wheel base—104 in. Tires—32 in. x 3 1/2 in. Body—Tilting. Tonneau—Detachable. Pressed steel construction throughout. Stor og rummelig; en elegant bygget Vogn. Enestaaende af sit Slags naar det kommer an paa Behagelighed. Ingen Stød eller Kystelse paa Grund af Distancen mellem Hjulene og de udmærkede Fjedre. 5 TO 7-PASSENGER CAR, NO. 15. Motor—4 cylinder, 5x5 1/2, 50 H. P. Transmission—Silding gear, progressive type. Clutch—3 disc, metallic, with cork insert. Wheel base—118 1/2 in. Wheels—1 1/2 in. spoke. Tires—36x4 1/2 in., rear; 36x4 in., front. Spring—Front, 42 in.; rear, 54 in. Weight—2,900 lbs. Price—\$3,500. 7-PASSENGER CAR, NO. 16. Motor—4 cylinder, 5x5 1/2, 50 H. P. Transmission—Silding gear, selective type. Clutch—Multiple disc. Wheel base—122 in. Wheels—13 in. spoke. Tires—Rear, 36x4 1/2 in.; front, 36x4 in. Spring—Front, 42 in.; rear, 54 in. Weight—3,000. Price—\$4,000. MODEL AUTOMOBILE CO., - Peru, Indiana. Skriv efter illustreret Katalog Nr. 10 og nævn, at de har set Avertissementet i dette Blad.

Henrik Zuglefsønger inforpererede Landet i 930 (altsaa ved Gorm den gamle Tid). Siden, nemlig denved 100 Aar efter, indrommede Konrad II Slesvigs Uafhængighed, idet det nu skulde høre Danmark til, dog kun som et Led af kronen, og regeres af en af kongens yngre Søner.

Hvis Slesvig nu var blevet gjort til en Del af selve Landet og ikke saaledes et aparte Stykke, ja, da kunde det have været Danmark endnu. I 1721, under Frederik IV, blev dette Stridstidstid taget. Slesvig (eller Sønderyjerg) tabtes, fordi det var iplidagligt med sig selv. Dette, tror jeg, er Historiens Dom.

Carl Busch.

Den berømte dansk-amerikanske Tonekunstner Carl Busch vandt nylig en Præmie paa 2000 Kr., som en Musikforening i Pittsburg havde udsat for den bedste Sangkomposition. I Konkurrencen deltog 14 amerikanske og fire tyske komponister. Carl Busch vandt i Foraaret 1907 en lignende Præmie paa \$500 udsat af en Sangforening for Indleverelsen af den bedste Kantate. Den Gang deltog 20 komponister i Konkurrencen.

Paa den Tid havde Carl Busch lige midt altsaa en ejede, under en Alderbrand i Kansas City, der kastede ham sit Hjem med Indbo og uerstattelige Manuskripter af Sange, Kantater, Operaer m. m. — Det var kort, 18 Aars Arbejde som i et Nu var tilintetgjort.

Advokat M. S. Sjergaard har i "Norden" givet følgende velarrangerede biografiske Oplysninger om vor berømte Landmand:

"Fæderen, Georg Ludvig Busch, boede i den justfve By Bjerre, hvor Sønnen Carl først saa Lyset for omtrent 43 Aar siden. Efter at have bestaaet Studentereksamen i en meget ung Alder, studerede den vordeende Musiker Zura i nogen Tid, indtil han i en Alder af 19 Aar fik Tilladelse til at opgive Studierne og helt at egne sig til den Kunst, som han søgte var kaldet, der ventede paa ham. Han fik da i to Aar Undervisning i Violinspil af Københavns bedste Lærer og studerede tillige harmonikale under vore mest berømte Mestere, Gade og Hartmann. Han spillede tillige flere Gange i Orkestre, der lebedes af Gade og Johon Svendsen. Saa grebes han af Rejselysten og bosatte sig i Brunsels, hvor han en Tid modtog fri Undervisning ved det kongelige Konvatorium. Senere tog han til Paris, hvor han spillede under Gounod og Godard, og i 1888

rejste han med flere andre danske Musikere over København til Amerika, hvor han slog sig ned i Kansas City. Her svang han sig hurtigt op som en Kunstner af høj Rang, ledede Musikken i Stadens største kirker og dirigerede i en lang Aarrække det befendte "Philharmonic Orchestra" hvis halomaanedlige Søndagskoncerter altid trak fuldt Hus. Carl Busch var Manden i det store Foretagende, lejede selv Teatret, hvor Koncerterne holdtes, indvandede Musikkerne, bestjente Programmet og gav Stadens Musikelskere de nøjagtige Koncerter, de nogen Sinde havde hørt. Han gav tillige Undervisning i Violin - Spil, i Harmonikere og er endnu i Dag en forunderlig energisk, haardt arbejdende Kunstner. Det er dog især som komponist, at Busch har gjort sig berømt herovre samt tildele i Europa, hvor han i 1896 dirigerede flere Værker af egen Komposition og i det mindste i Tyskland vandt Anerkendelse. Amerika har kun faa store Værker som ikke har haft Lejlighed til at gøre sig befendt med ham baade som Dirigent og komponist. Saaledes dirigerede han Seidl - Orkestret i Carnegie Hall i Pittsburg, hvor hans egen Komposition "Prologue to Tennisons Posing af Arthur" vandt stort Bifald. Det samme hendte i Cincinnati, da Stadens "Symphonie Orkestret", under hans Ledelse udsatte samme Værk. Han har selv ledet Udsørelsen af egne Kompositioner, spillet af Theo. Thomas' berømte "Chicago-Orkestret" og Mosenbeckers "Chicago Symphonie Orkestret" og under St. Louis Udstillingen dirigerede han "Worlds Fair Orkestret" som bl. a. udsatte hans Kantate "King Olaf".

I Maj 1901 ledede han det store "May Festival" i Convention Hall i Kansas City; Orkestret bestod af 100 Mand og koret talte 2000 Stemmer. Det hele var vor dristige Landsmænds eget Værk. "Arion Singing Society" af Brooklyn udlovede i 1902 en Præmie for den bedste amerikanske Komposition for Mandkoret. Carl Busch vandt den. "Commercial Club" af Topeka udsatte en Pris af 250 Dollars for den bedste Melodi til et opviget Digt "Qui-vira". Carl Busch vandt den. Madrigal-Clubben i Chicago tilbød en Præmie for "den bedste muskalfste Overtættelse af Digtet, "When the Heart is Young". Carl Busch vandt den.

Og alle disse Præmier vandtes af den fremmedfødte Kunstner i Konkurrence med Landets største komponister. Vi har kun et Sideskifte at opvise: Carl Nohl Smiths Sejrer over Amerikas Billedhuggere med Sherman-Statuen.

Dette er kun nogle faa af de

mest befendte Kompositioner og her naar jeg rimeligvis ikke Lov til at nævne flere. En Slutningsbemærkning er jeg dog overbevist om, at jeg faar Plads for: Carl Busch glemmer aldrig, at han er af dansk Væ. Han har lært det amerikanske Publikum at kende saadanne Værker af dansk Kunst som Gades Slesvig Overture, Hamlet Overture, "Eftermiddag" og "Sommerdag paa Landet", Kublans "Elevhøj", Carl Nielsens "Suite", Rungs "Koenigs Maria" og Svendensens "I Dur Symphonie" og "Islandske Melodier"; tillige den norske Komposition "Eob. Griegs Kor" og Orkestret-Kompositioner.

Albert Lea, Minncota.

Saa har vi haft Kredsmøde. Man kan vel, uden at gaa Kredens Sekretær i Vejen, saa Lov at sige, at det var et godt Kredsmøde. Det var ogsaa et godt besjagt Møde. Det er længe siden vi har haft saa mange fremmede iblandt os. Formodentlig vil Sekretæren fortælle nærmere derom i Danstæren.

To voldsomme Dødsfald har fundet Sted iblandt os for nylig. Lars Jensen, boende ca. 4 Mil Nord for Vejen, faldt med fra et Læs Kalm, brækkende Halsen i Faldet og lidende Brud paa Hovedskalden. Døden indtraadte øjeblikkelig. Mr. Jensen blev ført til Niceland og begravet paa den derværende danske Kirkegaard.

Et andet Ulykkestilfælde fandt Sted i Dag, den 23. Marts. En Mand ved Navn John Larsen, hvis Moder var dansk, Fæderen var svensk, kom uheldig af Dage ved at blive kastet ud af en Vogn. Det synes, at Mr. Larsen af en eller anden Grund besvimeede, som han sad i sin Vogn, førende ned ad Mountain Street. Dette opdagede ved noget livlige Sætte og fattede i vildt Løb, drejende om ad Court Lane. Næst som Vognen svingede og passerede Fortovet, kastedes Mr. Larsen ud af Vognen og knuste Hovedet mod Fortovet.

Den sidste Alderbrand, vi havde her, tog den faakaldte Wedge-Jones Kloek og foraarlagede en Skade paa ca. 100,000 Doll. Naturligvis vides intet om Aldens Opkomst. En ny Vgning vil i Sommer blive opført paa West Clark St. og er allerede lejet af Brodrene Mortensen, som vil flytte sin Malkeforretning dertil. Der gaar Rygte om, at Brodrene Guldbrandson, hvis Oplags-

hus i Vinter gif op i Luer, har i Sinde at opføre en stor Vgning paa Broadway.

Fred Homer er nylig kommen tilbage fra Kodesjer, Minn., hvor han blev opereret for Blindtarmsbetændelse. S. P. Hansen har for en Tid siden gennemgaaet en lignende Operation paa det lokale Hospital. Vegge befunder sig vel.

Mrs. Skov, der har lidt af Sogdom i lang Tid, er nu under Begebehandling i Kodesjer.

Budstabet om Mathilda Bergs Død modtoges hos os med almindelig Sorg. Miss Berg havde mange Venner her, ikke mindst blandt Børene, hvis Væverinde hun har været i flere Aar. Hun var i særlig Grad en Børneven og vandt derfor let Vej til Barneherjet; og det siges jo, at den, der tager Barnet ved Haanden, tager Forældrene ved Hjertet. Intet Under da, om baade store og imaa kom til at holde af hende.

Rigeledes har de forudroligende Væretninger fra Prof. J. P. Jensen's Engleleje vakt Bedrøvelse blandt Samfundsmændene paa dette Sted. Det synes for os, som om baade Miss Berg og Prof. Jensen havde et Sæd og en Gæring at udsøre i vor Herres Tjeneste, begge to paa Dmraader, hvor Arbejderne er saa. Der faar vi nøjes med at nynne med Vorton:

"Vorheres Vej er altid god,
Ret og rigtig nok befunden."

Rejseplan for Pastor J. M. T. Wint her.

Pottawattamie, Ia.,	29. Marts.
Council Bluffs, Ia.,	30. Marts.
Moorhead, Ia.,	31. Marts.
Sioux City, Ia.,	1. April.
Marion, Ia.,	2. April.
Dyess, Ia.,	3. April.
Spencer, Ia.,	5. April.
Royal, Ia.,	6. April.
Callender, Ia.,	7. April.
Molfe, Ia.,	8. April.
Græettinger, Ia.,	10. April.
Mingited, Ia.,	12. April.
Cedar Falls, Ia.,	13. April.
Coulter, Ia.,	16. April.

G. B. Christianjen.

Om man fra hvert Sted vil lade mig vide: 1) hvordan jeg kan komme dertil fra det foregaaende (Vane og Tid, eller Kores); 2) hvilke Møder, man ønsker afholdt og 3) om man ønsker Fremvisning af Hæsbilleder; saa vilde jeg være meget taknemmelig; det kan ske i al Skrifteb paa et Brevkort, helst en Uges Tid i Forvejen. Erbedigt J. M. T. Wint her.